

En natt vid Österlånggatan : nattliga studier /

59 C Br.

National Library
of Sweden

Roma

(231)

fo.

1894

En natt

vid

Österlånggatan

Nattliga studier

af

En Detektiv.

Sthlm
1894

1848

1848

1848

Kingl. btbl.foteket

0 0000 000047624

En natt vid Österlånggatan.

I.

— Raska på gubbar! Låt det inte bli för glest mellan suparne. Öfverståthållareembetet har prutat å' en timmas kolifej med oss. Vi ska' vara färdiga svin klockan 10, då herrar Bergströmare och Dahlrare och dylikt fanstyg, bättre folk, menade jag, med hatt och paraply få bereda sig till klockan 12. Jo, d'ä ugglelåt, som förslår. Tre snapsar och tre glas svagdricka, frun!

Den talande, en oformlig, rödhårig Herkules med blossande kinder och vildt utseende, tömde på samma gång sitt glas i botten.

— Nå, så skål, ditt stora svin, stöjade en liten, spenslig man med svampigt ansigte, mot den rödhårige. Skål! Akta dej bara att inte "grisarna" ta dej! Släkten är värst!

— Ja, det är någonting att taga ock-så, svarade den röde med ett visst uttryck af förakt. Dej bryr sej ingen om att ta', för polisen har inte gagn för några åkerspöken — och galgen vid Skanstull är borttagen.

Ett skrofligt, skallande skratt belö-nade den rödes utfall.

— Du skulle ha fått för åkerspöke, om det varit i fordna dar, svarade den spenslige och hans läppar syntes blekna. Kom i håg, att du varit en af oxarne på min fars åkrar, d. v. s. dräng på en af min fars gårdar.

— Tacka fan för det — men hvarken dej eller din far. Jag arbetade i munnen åt er, kom det ihåg. Far din var snål efter schaber, som hin håle efter en men-niskosjäl, som en dillströmmare efter brän-vin. Men snål sparde och — du tog. Fina herrar, gubevars! Men nu låter det: sådan herre, sådan dräng — nu ä' herren och drängen lika.

— Nej, hvad är det för satans krakel och smågräl, röt en tjock spanmålsbärare.

Kungl. biblioteket

0 0000 000047624

Det kan passa käringen innanför disken. Ta' hit bränvinsadvokaten och ge'n bränvin bara. Då blir man vänner på röda minuten, både rödhåriga och gråhåriga.

— Gå åt helvete! hördes från ett annat bord en man med ett försupet utseende ropa. Inte frågar jag stort efter att sticka knifven i min nästa, om lusten faller på mej, men ge mej in till klockskojarligan — nej, den gubben går inte!

— Ge du dej in vid andra lifgardet bara, du som jag, orerade från ett tredje bord en gardist, hvilken fått en linhårig bonddräng mellan skål och vägg. D'ä' brist på lifvade laxar, ska jag säga. Du kan bli sergeant inom ett par år, om du sträcker upp dej, du som jag.

— Ja vänner, om ja' blir schesant hälle inte, svarade drängen — för d'ä! egentligen för de vackre knappa' och trummera jag ger me' in. Å d'ä' vore fälle perkel om ja' inte mä uniformen skulle slå Anders Peter ur brädet hos Anna Lisa.

Under de allt mer högljudda samta-

len från alla vrår af det stora krogrummet, började krogen småningom fyllas af folk.

Bland de sednare inkomna varseblefs en yngling, som det tycktes några och tjugu år gammal. Han var liksom alla de andra arbetsklädd. Men drägten var ytterst vårdslös; den närmade sig att vara trasig. Blickade man upp i hans ansigte, tyckte man sig redan, ehuru ej säkert, förmärka passionernas började härjningar. I hans anletsdrag låg annars en viss ädelhet — någonting ej så ovanligt äfven hos arbetsklassen.

Han slog sig ned vid ett bord nära disken.

— Gif mig två supar och det på en gång, sade han, öfverröstande sorlet i lokalen.

— Hva' sa' han? frågade förestånderskan, en massiv, ej särdeles tilldragande Bacchi prestinna.

— Hör du inte, din påskkåring, två supar! röt han ohöfligt.

— Påskkåring! röt förestånderskan

tillbaka. Ut med dej, din buse, mars
ska' jag skicka polisen på dej, . . .

— Nå, passar du inte upp å tar
jag mej sjelf, svarade han — och nde
med detsamma två glas bränvin, som stodo
på disken.

— Ah, tjufstryk! hväste föreständer-
skan blodröd. Tag fast'en, tag fast'en
— men betala skall han först.

Folket inne i lokalen började att skocka
sig omkring ynglingen med hotande ått-
börder. Främst bland dessa var den röde.

— Gala tuppkycklingar så sent på
qvällarne? sade han på sitt vanliga, hå-
nande sätt.

— Grymta galtarne efter slagtmåna-
den? fick han till svar. Men plötsligen
förändrade ynglingen tonen. Jag ä' ju
inte rasande på er, hamnbusar, sade han.
Vi ä' lika goda kålsupare — jag bjuder
på bränvin öfver lag!

— Hurra! ropade nu den försonade
massan. D'ä låter d'ä! Hvem du än
tjenar hos, men inte är det hvarken hos
den "hedersmannen" generalkonsuln-gross-

handlaren Berg eller "sprithelgonet" Waldenström! Ro därför fram med nubbarne, gamla roddarmadam!

Det begär la framsattes.

— Se här, sade den röde och trängde sig fram med den de kallade bränvinsadvokaten före sig. Här är en s. k. herre. Skåla med den, du!

— Herre! svarade ynglingen och hans anletsdrag förvandlades, ja med din — hjernskål skall jag då skåla.

Och med dessa ord kastade han genom ett väl rigtadt slag den spenslige mannen med svampansigtet till andra ändan af rummet.

Nu blef det återigen kolorum. Den röde tog den anfallnes parti. Innan ynglingen visste ordet af hade han en tom ölbutelj i hufvudet på sig. Blodet strömmade öfver honom.

Den unge mannen var ej sen att gifva ett handgripligt svar på tal.

Innan den röde huunit vända sig, rusade han på denne som en tiger, vräkte

honom handlöst öfver ett bord, inpå fönstret till gatan.

Den ena af fönsterrutorna sprang sönder; glasskärtvorna fästade sig i den rödes hufvud.

Hela krogen var i uppror. Bränvinsadvokaten med det svampaktiga ansigtet hängde sig som en snigel vid den unge mannens jacka. Högt öfver alla ljud förestånderskans stämma:

— Ut med er, rackarpack! Ut, åkar-drängar! Polis, polis!

Den röde lyckades att komma upp från sin obeqväma ställning. Fradgande af raseri, fattade han det första bästa vapen han fick tag i — en elgaffel.

— Nu ska här dansas en Blåkulladans! stormade han och började att svänga eldgaffeln omkring sig.

Men just som slagsmålet skulle börja på fullaste allvar, inträdde en polisöfverkonstapel, åtföljd af en konstapel. Oväsendet stillades genast; några knotande röster höjde sig här och der.

— Jaså, det är du, Pelle Rödbeta,

8

sade öfverkonstapeln; nu följer du med oss.

— Jag blef öfverfallen, vrålade den röde.

— Och du äfven följer med, sade konstapeln till den unge mannen, hvilken tycktes ha glömt alltsammans och stod försänkt i andra tankar.

Utän något egentligt motstånd följde fridstörarne med.

Den unge mannen, som anhållits af polisen, snuddade, när han förts ut, mot en tydligen "ankommen" herre, hvilken kom ned från schweizeriet i andra våningen. Han såg upp — det blixtrade en vild blix i hans ögon — han tycktes känna den välklädde.

Denne skyndade med hastiga steg Österlånggatan framåt.

Polisen kom med de arresterade så sakta efter.

När de hunnit till Köpmanbrinken och skulle träda upp för densamma, kunde man tydligen se två skuggor skymta bak en gardin i huset midtöfver gatan.

Den unge mannen varseblef detta.

Plötsligen, innan polisen visste ordet af, ryckte han sig lös, fattade hastigt en sten, som låg på gatan och slungade den genom det nämnda fönstret.

Ett klagoskri hördes derinnanför.

Härefter tycktes han fattas af raseri. Först sedan ytterligare två konstaplar anländt, lyckades man att släpa honom till vaktkontoret.

Vi hafva redan antydtt, att början af denna händelse tilldrog sig å en krog vid Österlånggatan.

Samtidigt med dobblandet och oväsendet dernere framställde sig en annan tafra en trappa upp i samma hus, i dervarande så kallade schweizeri.

En skara af unga, öfverdådiga, njutningslystna män af den "bättre klassen" var der samlad.

Främst bland dem drog sig uppmärksamheten på en, ljuslockig yngling med röda kinder, till hälften af hälsa och till hälften af drufvans safter. Han hade

ett sprittande gladt väsen och lättsinniga åthäfvor. Hans namn var Frans Gyllengren, men kallades af sina vänner i allmänhet endast Frans.

Han svängde det tömda glaset i handen och vände sig till schweizeriflickan:

— Rosalie, min engel, deklamerade han; nej, min hulögudinna i det allraheligaste — der flaskorna stå. Var så förbannadt artig och gör ett underverk och gör vin utaf vatten, punsch utaf vatten, rom — ja alla vägar bära dit — nej, eldvatten af vatten. Rosalie, min rökoffrerska, ännu en rykande bål! Noch einmal!

— Ja, lille, söte herr Frans, svarade Rosalie.

— Herr Frans! Nej, bättre upp — grosshandlare Gyllengren från och med i dag.

Han blef ej i tillfälle att fortsätta vidare, ty han omringades utaf hela svärmen af sina goda vänner.

— Fan måtte anamma alla grosshandlare, fortsatte en ung löjtnant och

vred på mustacherna. Skall du lemna dina middagar, som varade till klockan 9, der ostronen kröpo ur skalen af förtjusning och champagnekorkarne genomborrade sjustjernorna? Skall du lemna dina rosenrödt-rasande nätter, som lemnades först när solen stod midt på himlen, lik en lifgardist? Skall du från en dityramb bli en multiplikationstabell? Skall du i stället för en ungarlskalender bli en — kassakladd? Nej, Carl Moor! Här står röfvarebandet; vi svärja: nej!

— Ha, ha, ha! skrattade Frans. Skulle man inte kunna lefva röfvare ändå. Merkurius har vingar på hälarne — han är "lätt på foten". Lefve hans gudomlighet! Han är ej inskränkt såsom judarnes och de så kallade kristnas gud. Han är C. O. Bergs och Hökerbergs, såväl som köpmansföreningens gud. Er ist der Gott der Kaufmänner und der Diebe.

Den rykande bålen framsattes. Glasen fylldes.

— Merkurius var äfven vältalighetens gud, utlät sig en närvarande literär

notabilitet af andra ordningen; men jag föreslår, att en som är högre än han — Bacchus måtte få ordet: jag föreslår, att vi som sali' Mårten Holk endast tiga och dricka.

— Du sade't, Judas Iskariot, svarade honom en filosoferande ung embetsman, hvilken dock egde alltförmycket af Faust i sig för att någonsin kunna bli statsråd — du sade't; men du ljuger — som en tidningsredaktör. Går idén Bacchus öfver idén Mercurius? Åh i h-te heller — om något sådant funnes nämligen: Mercurius är verdens gud — ty han är guldets gud. Gud är ett verldshistoriskt tryckfel; det heter rätteligen guld. De tre gudapassionerna vin, vällust, välde dansa efter hans pipa. Skål, Judas Iskariot, pungen är allt! Skål för den nye Merkuriiadepten!

— I botten och krossen edra glas! ropade Frans Gyllengren öfverljuddt. Du är en nutidens profet, Belzebub derborta. Utan guld ingenting, med guld det allt! Religion? Bah! Lutar åt högern — nåväl

0 0000 000047624

till Danviken med den! Eller låt den stanna på vägen — i Sirapstratten. Politiken? Hvad rör den oss? Lutar åt vesteren, — nåväl, till Konradsberg med den! Jag krossar glaset för penningens allsmäktighet, för drufvan, för kärleken. Men först ibland dem är kärleken!

Glaset krossades.

— Ja, apropos kärlek! hvad heter din nya flamma och hvar har du hyrt våning till henne? frågade den unge löjtnanten Frans.

— Nej, du; din räf biter ej min gås.

— Jaså, är hon en gås!

— En svan hellre; en skär sjöfågel.

Hon tål inga landkrabbor — utom mig.

— Jag skall nog spana upp henne.

— Våga!

— Och du träffade denna fjellros bland södra bergen? frågade en annan.

— Jag är en Pytagoras lärjunge — jag tiger, svarade Frans uppretad och såg på klockan.

— En ny bål! ropades i korus.

— Ja, en ny bål! instämde Frans.

I natt skola vi undersöka botten både på det röda och gula hafvet.

Men under det bålens ångor alltmer förtätade sig och innan de alltförmycket förtätat sig i hans egen hjerna, begagnade sig Frans af tillfället att, osedd af de andra, smyga sig ned. Kommen på gatan sammanstötte han med "den röde" och den arbetsklädde ynglingen, hvilka blifvit anhållna af polisen.

Frans skyndade Österlånggatan framåt. Kommen till huset midt för Köpmanbrinken knackade han på porten, som öppnades för honom.

II.

Vi hafva ännu ej sagt namnet på den unge man, hvilken vi hitintills sett ha uppträdt på ett nära nog vansinnigt sätt. Vi mena honom, som tillställde slagsmålet å krogen vid Österlånggatan.

Vi skola snart ej förundra oss öfver hans uppträdande.

Hans namn var August Berg och var han anställd som maskinist vid Berg-

sunds verkstad. Hans bostad var på Timmermansgatan å Söder och hade inhyrt sig der hos en hjälphustru, som "gick omkring i husen." Berg var dock ej hans fadersnamn. Hvem hans fader var, kände han ej, — heller namnet på sin moder. Voro de ännu i tiden eller hade evigheten redan för dem upplåtit sina portar? Han visste ingenting. Han var barnhusbarn. En dag för något öfver 20 år se'n hade portvakten vid barnhuset funnit honom inlagd i sitt eget rum, under det han på en kort stund var frånvarande.

Hittebarnet erhöll sin första uppfost-
 ran på barnhuset, utackorderades derifrån
 på landet, kom sedan hit igen och sattes
 i lära å en mekanisk verkstad. Hans
 mekaniska anlag fingo här tillfälle att
 utveckla sig. Slutligen fick han anställ-
 ning på Bergsund. Han syntes ha en
 god framtid för sig, var känd för arbet-
 samhet och vänfasthet. Det enda hans
 kamrater hade emot honom, var hans

vilda lynne, som vid minsta tillfälle lätt uppbrusade.

Och detta lynne hade nu fått näring för sin vildhet.

På samma gata som han bodde en äldre arbetskarl vid namn Jonsson. Han var enkman; men hans hustru hade efterlemnats honom en dotter med namnet Charlotta.

August Berg hade fäst sig vid denna flicka, hvilken var ett stöd för sin fader. Denne förde nämligen ej ett så regelbundet lefnadssätt. Hvarje morgon, när August Berg gick till sitt arbete fann han henne redan uppe; hvarje qväll, när han begaf sig mot hemmet, lyste det i hennes fönster — om det nämligen var vinter. Om sommaren stod fönstret öppet och från en mängd krukväxter, Charlottas älsklingar, spred sig en ljuf doft. Mellan de gröna bladen blickade då understundom fram ett rödlätt ansigte med klarblåa ögon och guldgult, svallande hår. Det var Charlotta Jonsson.

August Brrg kände sig på ett oemot-

ständligt sätt dragen till de doftande växternas fé. Han älskade henne från första gången han såg henne. Det var ej hans natur att länge dölja hvad som rörde sig inom honom. Det dröjde ej många dagar, innan han gjort sig bekant med Charlotta och för henne förklarad hvad hans hjerta kände.

Charlotta, hvilken äfven från början varseblifvit den manhaftige maskinisten från Bergsund, hade redan i sitt hjerta gifvit honom sitt ja, innan kärlekens första fråga framställdes.

En ljus tid af lycka hägrade nu för August Berg. Han arbetade med fördubblad kraft; han hade nu fått ett mål att lefva för. Den flitige arbetaren, hvilken ända från sin födelse varit hemlös, tänkte med sällhet på eget hem. Det var derföre endast med en känsla af glädje, som han uppfyllde sin Charlottas allt mer och mer stegrade begär efter vackra kläder och efter glitter, som lyste, det månade nu vara värdelöst eller ej.

Men i detta paradiset insmög sig snart

en orm; Charlottas naiva fåfänga blef en frestelse till hennes egen olycka. Hon föll för frestelsen.

Den rike grosshandlaren Gyllengren hade sitt sommarnöje utom Hornstull. Hans familj passerade således Hornsgatan vid färden från och till staden. Här hade grosshandlarens äldste son, den några och tjuguårige Frans, flera gånger råkat att möta Charlotta. Den unge Gyllengren, utan att i grund och botten vara en dålig människa, hade endast svurit en fana: nöjets. Han intogs af Charlottas egenomliga blonda skönhet. Han svor att ega henne, om ock hvad medel som helst härvid skulle begagnas. Och medlen skydde han ej heller. Hvad vi kunna omnämna var, att han gjorde sig underättad om hennes svaghet. Han lade an på hennes fåfänga. Allt hvad som kan förvrida förståndet på en fattig flicka regnade öfver henne. I början kände hon ej till denne egne slags välgörare. Slutligen kröp ormen fram ur det gyllene skalet: Frans Gyllengren djerfdes att be-

söka henne. Han visade sig öm, hänförd och kanske hänförande. Han målade för henne framtiden i de mest fantastiska färger, han infattade henne som en perla i guld.

Såg du fjärilens flygt kring det brinnande ljuset? Det är bilden af qvinnan och fåfångans demon. Charlotta blef otrogen sig sjelf, sin första kärlek; ej höfves oss säga mer!

En vacker dag fanns hon ej mer i sin faders hem: hon hyrde egen våning i ett hus vid Österlånggatan, midt emot Köpmanbrinken.

August Berg rasade som ett såradt lejon rasar. Han hade träffats midt i hjertat. Den fordom flitige arbetaren arbetade ej mer. Han blef vårdslös, oduglig; han förföll.

Men detta sårade hjerta svor en förfärlig hämd.

Några dagar efter händelsen vi berättat ringde en illa klädd person på klockan till Charlotta Jonssons våning.

Personen var August Berg.

En näbbig f. d. landtloffa, med anspråk på att få heta kammarjungfru, öppnade dörren. När hon fick syn på den som ringt, ville hon genast stänga dörren igen.

— Gå sin väg, lösdrivare! sade hon.

Men August Berg motade hennes försök att stänga. Han trädde in i tamburen.

— Packa dig genast till köket, piga! röt han till henne.

Förskräckt tog "kammarjungfrun" vägen ditåt, under utrop af tjufvar! mördare! röfvare!

Under detta oväsen, hvilket dock ej tycktes uppskrämma husets innevånare, emedan de kanske ej voro så ovana vid sådant, öppnade August Berg dubbeldörrarne till salen och trädde in.

Här var allt på det komfortablaste utstyrdt. Svällande emmor befunno sig i hvarje hörn; kopior af mästerverk pryddes väggarne; mjuka mattor i mörkröd färg gjorde stegen på golfvvet ljudlösa.

August Berg såg ingenting af detta.

Han såg endast sin fordna Charlotta, hvilken, klädd i blå dräkt, satt längst fram i salen.

Hon såg upp när hon hörde dörrarne öppnas och kände straxt igen den inkommande. Hon ämnade visa ut honom, men sjönk i samma ögonblick tillbaka på sin stol. Hon kunde ej motstå August Bergs genomborrande blick.

— Jag har hört, började han med hes stämma och trädde fram i salen, att den som försvurit sin själ till djefvulen, får jorderikets alla skatter. Hur tycker du det känns att ha försvurit sig till djefvulen?

Den fallna qvinnan ryste.

— Hvarifrån kommer du, August? frågade hon och sökte visa sig vänlig.

— Från cellfängelset, svarade han; från polisernas klor, och detta — för din skull. Men jag tröstar mig . . .

— Det gör du rätt i, svarade hon och sökte vara gäckande för att hålla modet uppe.

— Ja, jag tröstar mig med, att du

och den djefvul du försvurit dig till en gång förgäfves skolen begära en droppa vatten — och det är sämre det!

— Hvad vill ni mig, karl! ropade hon nu med stark, kort stämma, till hälften af vrede, till hälften af konstladt mod. Står ni här och hotar mig, skall jag låta kalla upp polisen och få er på dörren.

— Lotta! sade han och såg på henne med en blick der raseri och förtviflan stridde om herraväldet. Du har förstört hela mitt lif; du har gjort mig till en liderlig sälle. Det förefaller mig ibland, som du öppnat himmelriket för mig, för att sedan hånskrattande kasta mig i afgrunden. Gjorde jag rätt, borde jag låta dig fara samma väg, — men jag kan ej.

— Gå, gå! sade hon, alltmera förskräckt af den hotande dunkelheten i hans ord.

— Nu har jag kommit hit för att tala om för dig, fortsatte han, att äfven jag försvurit mig till den onde — jag vill vara lik dig.

Charlotta Jonssen såg upp på honom.

Den första kärleken sköt som en blyxt genom mörkret af hennes förvillade sinnen. Hon hade en sekund den tanken att falla den illa klädde i famn. Nej, hon var för långt borta!

— Jo, jag har försvurit mig, återtog han, och din djefvul skall snart få höra af mig. Farväl! Vi råkas kanske en gång!

Innan hon hunnit svara var han försvunnen.

Den bleka ofruktbara ångern, vreden och förskräckelsen stredo om väldet i den stackars qvinnans själ.

III.

Det var sent på aftonen samma dag, som August Berg besökt Charlotta i hennes våning. En ensam person vandrade än förbi det hus, der hon bodde, än fördjupade han sig i den närbelägna gränden. Man såg att han väntade.

Personen var August Berg.

Österlånggafans få lyktor brunno som vanligt matt. Husen kastade stora skuggor.

Gatan hade ett mera spöklikt utseende än vanligt.

— Jag såg honom gå dit upp, sade August Berg för sig sjelf och kastade en blick af raseri upp mot fönstren, der han såg ljus brinna; jag hörde honom säga till hyrkusken att komma klockan 12. Snart är tiden inne. Anländer kusken innan han kommer ned, skall jag nog veta att aflägsna honom.

Tiden skred; August Berg tyckte, att den skred alltför långsamt. Vid gaslyktans sken varseblefs stundom hans ansigte. Det uttryckte förtviflan.

— Det vore en för stor välgerning mot dem att spränga detta hus i luften, mumlade han. Han har förbrännt blodet i mitt hjerta, den uslingen; nu är det min tur att undersöka, hvad ormgift hans eget hjerta innehåller.

När klockan ännu fattades en kvart i 12, körde genom en händelse en kusk gatan framåt med en lös droska.

August Berg begagnade sig af tillfället och uppehöll denne, genom förfråg-

ning om han skulle hemtia herr Gyllengren, en kort stund utanför huset vid Köpmanbrinken.

Det lyckades. Frans Gyllengren trodde att hans droska nu anländt och som han öfverenskommit om ett nytt samqväm med några glada vänner på bestämd tid, hördes snart hans steg i trapporna.

När han kom ner var droskan redan försvunnen.

Smått svärjande, ämnade han att begifva sig upp igen, då August Berg plötsligt dök fram ur närmaste gränd.

— Ett ord, herre! sade han.

— Hvad vill du mig? frågade Frans Gyllengren och kastade en blick på hans drägt.

— Se ej på mina kläder, att de börja bli trasiga, ty det har ni gjort, sade August Berg, med undertryckt röst.

— Har jag gjort! Är du galen, meniska?

Härmed ville Frans Gyllengren begifva sig från stället.

August Berg fattade ett kraftigt tag i hans rockkrage.

— Vill du råna mig? ropade Frans Gyllengren, nu förskräckt. Polis, polis! ljud derefter hans röst.

Allt var tyst. Som vanligt fanns ingen polis i närheten.

Innan Frans Gyllengren visste ordet af var han ryekt ett stycke ned i gränden.

— Ni, som är så bildad, hväste August Berg, ni har väl hört talas om nattens hemliga domstolar? Här är en sådan domstol; jag är domaren.

Frans Gyllengrens sinne började att koka öfver.

— Tror du ej, att jag mäter mig med dig, bandit! röt han. Tillbaka!

— Lika mot lika! svarade August Berg. Här är två knifvar, en till mig och en till er. Försvara er!

Frans Gyllengren ryggade baklänges.

— Det är min fästmö ni har deruppe! gnisslade August Berg. Ni har stulit hem och lycka ifrån mig; ni har

stulit min timliga och eviga välfärd! En af oss skall dö!

Frans Gyllengren såg sig omkring. Gränden låg tyst och dystert, som en af de mörka stigarne i Tartaren. Håren reste sig på hans hufvud. Men här gällde att strida för lifvet.

Knifvarne blixtrade samman.

Efter en rasande strid, träffade Frans Gyllengrens knif August Berg lätt på venstra sidan af halsen. Ögonblicket derefter stötte den senare knifven i bröstet på sin motståndare. Frans Gyllengren störtade till marken.

— Jag dör! klagade han.

August Berg blickade upp. I grändens öppning såg han — Charlotta, blek och med af förskräckelse förvandlade anletsdrag. Klockan dånade 12; midnattstimman var inne. En kusk hördes komma.

Utan att göra sig reda för af hvad orsak, begaf sig August Berg hastigt från platsen.

En kort stund derefter inträdde han

med hastiga steg i sitt hem vid Timmermansgatan. Hans utseende var förvirradt.

Hans värdinna, hvilken alltid vårdat sig mycket om honom och med sorg förmärkt hans började förfall, skulle just efterfråga, hvad som fattades honom, då hon plötsligen förmärkte blod rinna från hans hals ned på kläderna.

— Hvar i Guds namn har ni varit? frågade värdinnan ångestfullt.

— Hvar jag har varit? Jo, på Österlånggatan och nu skall jag till afgrunden, svarade August Berg med klanglös röst.

— Jag måste förbinda er . . . Jag måste det! fortsatte hon.

August Berg lät henne undersöka och förbinda såret. Det var som han varit medvetlös.

Härunder förmärkte hon ett af ålder gulnadt sidenband, som hängde öfver den blottade halsen nedåt bröstet.

— Det var sannt! sade August Berg uppfarande och ryckte bandet från halsen. Med bandet följde en medaljong af guld. Lemna denna till Charlotta, fortsatte han.

Hon ville en gåug ha den. Helsa henne. att det var min knif och ingen annans, som träffade Frans Gyllengren. Säg henne, att jag älskade henne, annars skulle hon komma samma väg.

Men August Bergs värdinna svarade ej. Hon hade medaljongen i sin hand. Hon såg på den. Hon var som förstenad.

IV.

I grosshandlaren Gustaf Gyllengrens våning på Regeringsgatan rådde sorg och förskräckelse.

Klockan något öfver 12 om natten hade ett okänt fruntimmer anländt i droska dit. Med henne anlände sonen på stället, Frans, träffad af ett knifstygn i bröstet. Såret hade blifvit lätt förbundet. Frans Gyllengren var afsvimmad.

Denna händelse kom öfver hans föräldrar och syskon som ett åskslag under den fridaste slummer. Läkaren efterskickades genast. Denne skakade till en början på hufvudet.

Vi sade ett okänt fruntimmer. Hon var dock ej så alldeles okänd. En af husets tjenstepersonal hade i henne igenkänt Frans Gyllengrens älskarinna.

Sjelf på det yttersta uppskakad, var hon ur stånd att göra reda för hur denna rysliga olyckan kommit till. I all denna villervalla egde man dock nog besinning att qvarhålla henne.

Hon hade väl gjort sig reda för, hvar för hon fört Frans Gyllengren hem. När han i gränden vid Österlånggatan störtade till marken, kände hon hvad August Berg ännu var för hennes hjerta. Hon beslöt att rädda honom, skulle hon än sjelf lida det straff, honom tillkom. August Berg hade redan försvunnit, när kusken anlände. Han kom lägligt att se henne ensam.

Grosshandlaren Gyllengren vred sina händer. Han var af alla den mest tröstlöse.

Han skulle just afsända ett bud för att anmäla det sorgliga förhållandet för polisen, när det sades honom, att två personer anländt, hvilka sade sig kunna gifva upplysningar om mördaren.

Grosshandlaren Gyllengren tillsade att de skulle inläppas. In trädde kvinnan från Timmermansgatan och August Berg.

— Hvad vill ni? frågade grosshandlaren Gyllengren hastigt och croligt.

Qvinnan höjde ordet.

— Ett ord först, innan vi tala om hvad vi veta, sade hon. Grosshandlaren Gustaf Gyllengren känner väl ej igen mig.

— Nej, svarade han.

— Det är öfver tjugu år sedan sömmerskan Johanna Linde blef visad ur ert föräldrahem. Ja, nog har hon haft tid att förändra sig sedan dess.

— Är det ni? sade Gyllengren och en stråle af välvilja, blandad med ånger, spred sig öfver hans sorgsna anletsdrag. Men . . .

-- Hvarför jag kom ur ert föräldrahem, vet ni nog äfven. Er och min son måste jag öfverlemna till barnhuset. Jag måste derefter långt ut i verlden, långt från min skam — för att sedermera hit återkomma. I qväll har jag återfunnit min och er son. Här är medaljongen, som medföljde honom till barnhuset.

August Berg steg fram.

— Och nu kommer berättelsen om mördaren, fortsatte qvinnan.

Naturens mäktiga röst gjorde sin rätt gällande. Grosshandlare Gyllengren öppnade sina armar. Men i samma ögonblick anlände en domestik med bud från den sårade. Grosshandlare Gyllengren skyndade in.

Knappt hade han stängt dörren innan — Charlotta Jonsson hastigt trädde fram. Hon hade setat dold i samma rum bakom en gardin.

— August, August! snyftade hon. Bekänn ingenting; ingen har sett dig! Låt mig lida allt. Jag ensam har varit brottslig. — August Bergs och Charlottas blickar möttes.

Grosshandlaren Gyllengren hade redan återkommit.

— Han lefver, han skall lefva! Ingen ädlare del är skadad! jublade han.

— Gud vare lof! jublade likaledes qvinnan från Timmermangatan! Min son är således ej en mördare.

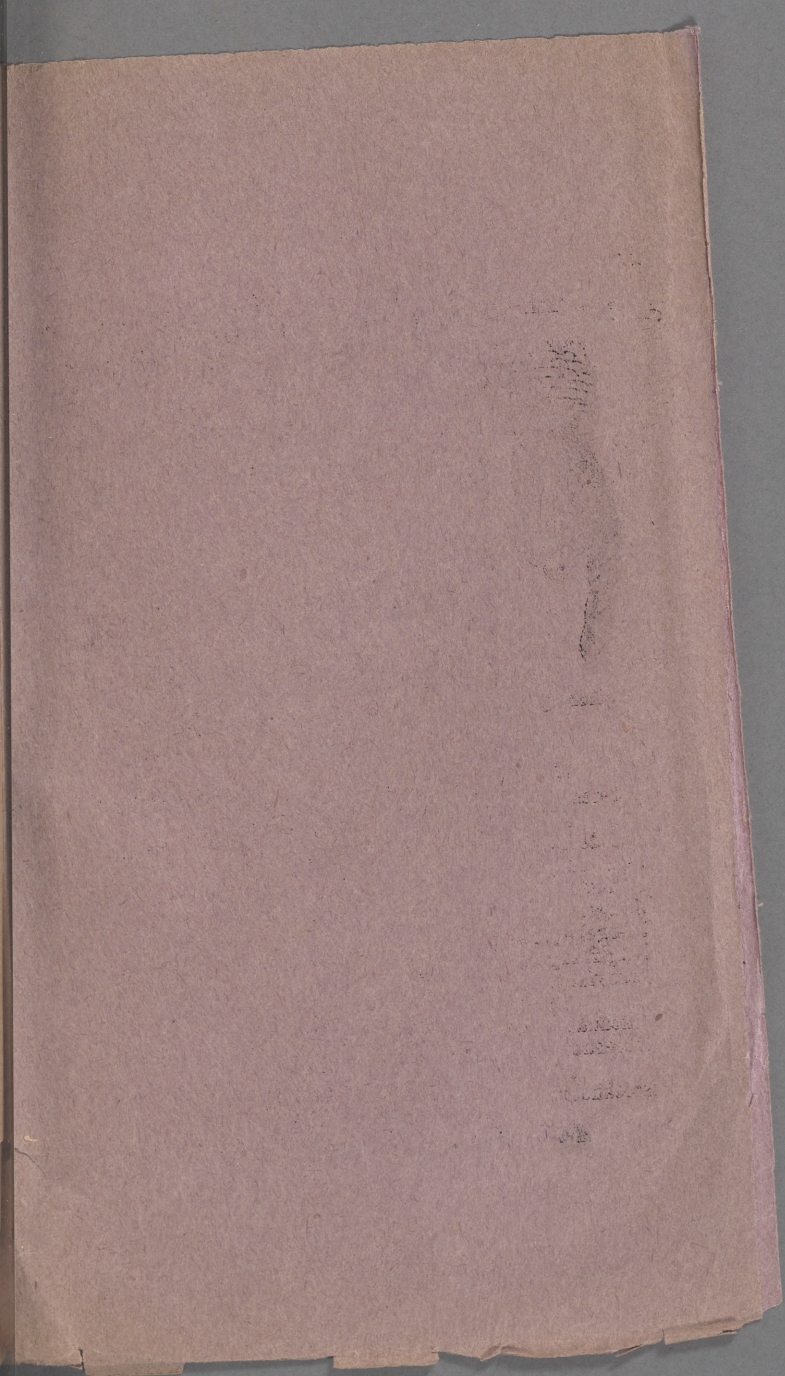
— Hvad? sade grosshandlaren, och hans uppsyn mörknade.

Och sonen framträdde och skildrade för fadren den sorgesamma tilldragelsen!

— Det var en mörk historia, sade grosshandlaren Gyllengren. Frans lider rättvist. Men må nu allt vara glömdt! Ingen skall få ana denna tragedi.

Vi hafva funnit, att strålarne redan genombryta denna berättelses mörka moln. När solen träder fram, skola vi märka: Frans Gyllengrens uppvaknande till en annan, en bättre människa; Charlotta Jonsson, försonande hvad hon brutit och August Berg, arbetande för eget hem, hyllket hans mor och Charlotta på det bästa omhulda.

Nu utkommit, å 10 öre, 1:a till 14:e häftena af de

eller polisens, rättsskipningens och fångvårdens afslöjade hemligheter.

Ur detta högst intressanta och förvånansvärdt upplysande arbets innehållförteckning framhålles:

Polisdомstolen, Poliskammaren, Polisen (gatu-, central-, byrå- och detektiv-), Prostitutioen, Stadshäktet, Rådstufvurätten, Hofrätten, Högsta domstolen. — Fångvården: Celltiden, Gemensamt samhetsfängelset, Verkstäderna, Arbetspremier, Gratifikation, Fängelseförvaltningen, Bevakningen, Kontraband, Kyrkan och Fängelsepietismen, Osedligheten, Straff (prygel, cell, förvaring), Frigifningen, Öfersigt. — Allmänna betraktelser angående rättvisan och fångvården.

Ingen medborgare bör försumma att köpa dessa häften, som utkomma i cirka 20 stycken, för att få en tydlig inblick i all den rutenhet, som häri finnes blottad.

Rekvisioner expedieras från Bokförläggaren J. W. Svensson i Stockholm. — Återförsäljare få hög rabatt.

➡ Hvarje häfte utgör ett fullständigt helt för s

Inches

1

2

3

4

5

6

7

8

Centimetres

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
